

PROGRAMELE ȘCOLARE PENTRU LIMBILE MODERNE L1, L2

- MATERIAL DE PREZENTARE -

Noile programe școlare pentru limbile moderne L1 și L2 au fost elaborate în baza unei viziuni moderne și dinamice de predare, vizând valorificarea achizițiilor cognitive anterioare ale elevilor de liceu, interesele lor de cunoaștere, conectarea cu realitatea socială și digitală, în vederea formării unui profil al absolventului capabil să comunice eficient, să gândească critic și să interacționeze în contexte plurilingve și pluriculturale.

Centrate pe formarea competenței de comunicare în integralitatea ei, programele școlare pentru limbi moderne au avut ca fundament de dezvoltare Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi și Volumul complementar, raportându-se, constant, la descriptorii asociați fiecărui nivel lingvistic, în termeni de progres. Așadar, elementul pivotal al programelor îl reprezintă setul comun de competențe generale a căror evoluție, pe parcursul ciclului liceal IX – XII, a fost proiectată astfel:

- de la nivelul lingvistic A2 în clasa a IX-a + la nivelul lingvistic B2 în clasa a XII-a - pentru Limba modernă 1,
- de la nivelul lingvistic A1+ în clasa a IX-a la nivelul lingvistic B1 în clasa a XII-a - pentru Limba modernă 2 – cu debutul studiului în clasa a V-a,
- de la nivelul lingvistic A în clasa a IX-a la nivelul lingvistic A2 în clasa a XII-a - pentru Limba modernă 2 – cu debutul studiului în clasa a IX-a.

Competențele generale propuse vizează:

- receptarea de mesaje orale în situații diverse de comunicare,
- exprimarea și interacțiunea orală în situații diverse de comunicare,
- receptarea de mesaje scrise în situații diverse de comunicare,
- redactarea de mesaje scrise și interacțiunea scrisă în situații diverse de comunicare,
- *medierea lingvistică și culturală, în contexte plurilingve și pluriculturale.*

Prin racordarea la Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi, a fost introdusă o nouă competență, *medierea lingvistică și culturală*, care, pe lângă implicațiile pur lingvistice, contribuie, extensiv, la formarea competenței sociale și civice alături de cea de sensibilizare culturală, promovând comunicarea asertivă între interlocutori cu niveluri lingvistice diferite, valorizarea diferențelor culturale, extinderea orizontului de cunoaștere și integrarea practicilor interculturale în activități reale de viață. Din perspectivă lingvistică, actualele programe școlare reflectă medierea și ca instrument util în procesul de analizare, comparare și evaluare a informațiilor preluate din diferite surse, de identificare a perspectivelor și intențiilor lingvistice, dar și de exersare a creativității, prin reformularea de mesaje, traduceri și retroversiuni, exploatarea artei povestirii sau crearea de materiale originale specifice Generației Z (podcasturi, bloguri, prezentări, postări multimedia).

Prin noua paradigma de proiectare, programele școlare pentru limbi moderne avansează o abordare inter-relaționată a competenței de literație, de comunicare, multilingvistice și digitale, vizibilă în detaliile competențelor specifice și în sugestiile metodologice care exemplifică sarcini de lucru interactive, creative, colaborative (proiecte, interviuri, prezentări, dezbateri, rezolvarea de probleme reale) și situații de comunicare autentice în care accentul este pus pe transferul de competențe în contexte lingvistice variate. Facilitarea acestui proces cognitiv aplicat s-a datorat conținuturilor de învățare propuse, subsumate universului real de viață al adolescenților și tinerilor, capabile să genereze analogii, comparații, extensii, abordări inter și trans-disciplinare care susțin dezvoltarea, în interdependență, a competenței de comunicare într-o limbă modernă cu celelalte competențe cheie, conducând, la finalul ciclului liceal, la învățarea autonomă și cea pe tot parcursul vieții.

Un interes deosebit a fost acordat integrării noilor tehnologii digitale în studiul limbilor străine, ca parte naturală a demersului de predare – învățare – evaluare adaptat generației actuale de liceeni. Pornind de la etapa incipientă de receptare a mesajelor și până la interacțiunile verbale sau scrise, exprimarea răspunsului personal la o situație de învățare și argumentarea acestuia, interpretările literare și producerea de materiale, procesul educațional este susținut de aplicații și platforme digitale prezentate în suporturile de învățare și în exemplele de sarcini de lucru care detaliază modalitățile de utilizare a acestora în învățarea vocabularului și a structurilor gramaticale, în exersarea pronunției, în simularea unor contexte culturale cu ajutorul inteligenței artificiale, realizarea proiectelor multimedia, a materialelor audio- video, info-graficelor, quiz-urilor, portofoliilor electronice etc. Din această perspectivă, includerea dimensiunii digitale în programele școlare pentru limbi moderne a reprezentat o condiție esențială pentru racordarea educației la realitatea liceenilor și la tendințele de dezvoltare ale societății.

Pentru a stimula comunicarea, gândirea critică, creativitatea și colaborarea, s-a impus reconsiderarea tematicii astfel încât să reflecte interesele de cunoaștere și preferințele adolescenților, inclusiv cele literare (literatura contemporană, clasică, fantasy, științifico-fantastică etc.), să valorifice potențialul celor mai recente inovații și invenții (gaming, social media, tehnologie, viitorul profesiilor), precum și realitățile sociale contemporane (identitate, mediu, multiculturalitate, stil de viață sănătos, voluntariat etc.). Reintroducerea literaturii specifice fiecărei limbi moderne studiate asigură expunerea extensivă la limba autentică și diversitatea culturală, invită la analiza critică a textului literar și exprimarea răspunsului personal, facilitează studiile comparative, stimulează creativitatea și dezvoltă sensibilitatea culturală. Ponderea textelor literare va crește, gradual, de la clasa a IX-a la a XII-a, fiind adaptate atât particularităților de vârstă ale adolescenților, cât și nivelului lingvistic și culturii acestora.

Nu în ultimul rând, evaluarea, componentă majoră a procesului educațional, a fost revizuită pentru a răspunde noii abordări de proiectare a competențelor în relație cu nivelurile lingvistice stabilite prin CECRL și cu descriptorii detaliați în Volumul complementar. În acest sens, programele școlare pentru limbi moderne exemplifică modalitățile de evaluare formativă continuă și sumativă, incluzând autoevaluarea și evaluarea colegială, prin activități specifice de tipul sarcinilor de reflecție, proiectelor, portofoliilor digitale capabile să ofere feedback imediat și orientativ.

Parcurgerea integrală a programei va asigura o progresie vizibilă a competențelor elevilor pe parcursul ciclului liceal. Pornind de la înțelegerea și producerea de mesaje simple orale și scrise, medierea prin reformularea unor mesaje scurte și explorarea primele textelor literare scurte la nivelul clasei a IX-a, elevii vor ajunge, la finalul clasei a XII-a, să elaboreze texte structurate, argumentate, să evalueze critic informații, să participe la dezbateri, să analizeze texte literare cu complexitate moderată și să utilizeze tehnologia digitală în mod autonom.